

Jak rodzic może zadbać o uczenie się dziecka bez obowiązkowych prac domowych?

Badania podkreślają, że dla sukcesu uczniów ważne są komunikacja i wsparcie między domem a szkołą oraz zaangażowanie rodziców (Minke, 2017). U tych ostatnich pojawia się obawa, czy wprowadzone rozporządzeniem ograniczenie dotyczące prac domowych w klasach I–III nie osłabi zaangażowania ucznia w samodzielne uczenie się.

W tym miejscu chcemy podkreślić znaczenie rodziców we wspieraniu tego procesu w nowej sytuacji prawnej.

Ograniczenie prac domowych do tych, które ćwiczą motorykę małą, nie powoduje, że rodzic traci możliwość wspierania dziecka w rozwoju. Warto stale podkreślać w rozmowach z rodzicami, że różne formy prac i ćwiczeń po lekcjach są formą kontynuacji nauki i stanowią ważny aspekt uczenia się samodzielności, odpowiedzialności i systematyczności. Rolą rodzica jest wspieranie, motywowanie i stwarzanie odpowiednich warunków do tego, by dziecko podejmowało wysiłek wykonywania różnych zadań i ćwiczenia różnych umiejętności.

- W klasach młodszych szkoły podstawowej rola rodziców powinna polegać przede wszystkim na zorganizowaniu dziecku przestrzeni do wykonania pracy (domowej lub innej) i wspólnym ustaleniu, kiedy zostanie ono zrobione.
- Ważne jest okazywanie dziecku wsparcia emocjonalnego oraz wyrażanie szczerego zainteresowania tym, czego się uczy.
- Młodszy wiek szkolny jest czasem ogromnego rozwoju poznawczego oraz ciekawości świata. Warto to wykorzystać, wzmacniając postawę naturalnej aktywności dziecka i organizując wspólne wyjścia do muzeów, kina, teatru, centrów edukacyjnych, a także parków czy lasu.

Istotne jest znalezienie równowagi między udzielaniem wsparcia a zachęcaniem do samodzielności. Pozwoli to dzieciom rozwijać umiejętności niezbędne do skutecznego radzenia sobie z pracą domową i nauką oraz wzmocni ich samoocenę. Dlatego to po stronie rodzica jest ustalenie zasad, a następnie konsekwentne trzymanie się ich, gdy dziecko odrabia pracę domową. Rola rodzica towarzyszącego, facylitatora jest bardziej

wskazana w procesie edukacyjnym niż rola osoby współodrabiającej zadania domowe.

Konieczne jest więc wytłumaczenie rodzicom, że powinni naprowadzać, zadawać pytania pomocnicze, a nie tylko wykonywać zadania za dzieci (Błażejewska, 2020, s. 92).

Rodzice odgrywają też ogromną rolę w organizowaniu niezamierzonych sytuacji edukacyjnych.

- Nauka wiązania sznurówek jest znakomitym przykładem zdobywania umiejętności, która przyda się w szkole, a jednocześnie pozwala wspierać wytrwałość i samodzielność dziecka.
- Każda czynność wykonywana samodzielnie w domu ma pozytywny wpływ na efekty osiągane w szkole, ponieważ to rodzic wzmacnia wiele umiejętności dziecka, w tym te osobiste i społeczne, a także związane z krytycznym myśleniem czy rozwiązywaniem problemów.
- Rodzic ma ogromną rolę we wspieraniu umiejętności ruchowych dzieci: jazda na rowerze, skoki na skakance, zabawy wspinaczkowe, biegowe itp., budują sprawczość, samodzielność i gotowość do podejmowania wysiłku nie tylko fizycznego.
- W pracy nad wytrwałością, samodzielnością oraz przeżywaniem emocji rodzic może sięgać po gry wymagające współpracy, podejmowania decyzji i doskonalenia sprawności liczenia. Nauka przez zabawę w młodszym wieku szkolnym jest niezwykle efektywna.

Brak prac domowych w klasach I–III (poza zadaniami ćwiczącymi motorykę małą) nie wyklucza więc rodzica, który nadal może z zaangażowaniem pomagać dziecku w nauce, w pogłębieniu tematu czy wspólnym poszukiwaniu odpowiedzi na nurtujące pytania.

Nie wyklucza to też współpracy z rodzicami w obszarze rozwijania innych sfer u dziecka, m.in. motoryki dużej z uwagi na fakt, że właściwa postawa i siła mięśni mają wpływ na czynność pisania.